

I vår fant odelsgutten Peder (25) sitt fristed på en gammel husmannsplass

Nå tar han med turister

Store deler av våren har Peder Braastad (25) brukt på å sette i stand husmannsplassen Snekkerstua ved Simenstad gard. I sommer vil han la turister få oppleve hvordan livet på husmannsplassene var for over 100 år siden.

ASGEIR HØIMOEN
asgeir.hoimoen@ringsaker-blad.no

En kort spasertur oppover kjerrevegen fra Simenstad gard ligger den gamle husmannsplassen Snekkerstua. Den har i alle år ligget under garden, sammen med fem andre husmannsplasser. På et tidspunkt bodde rundt 150 personer på Simenstadhøgda, som også er et av bakteppene for Alf Prøysens forfatterskap.

Her fikk de leie og drive husmannsplassene, mot at de ga arbeidskraft tilbake til gardene som eide plassene. Og slik fungerte det helt fram mot andre verdenskrig. På Snekkerstua hadde de et par kyr og også hest, som ikke var vanlig på husmannsplassene. Fram til 40-tallet var det kun jordgulv i noen rom, og menneskene her bodde tett.

Snekkerstua har nå stått tom i over 60 år. Men da Braastad kom hjem fra studiene i Trondheim da koronaviruset brøt ut i mars, gjenoppdaget han husmannsplassen.

- Tidligere har jeg nesten sett på stedet som skummelt. Men jeg begynte å ta turer opp hit, og oppdaget at det er utrolig fint - en skikkelig perle, sier Braastad, som fra tunet ved Snekkerstua kan skue ut over Mjøsa og mot Gjøvik.

Gjennom våren begynte han å rydde opp innvendig og brukte stua til å lese til eksamen, og også til å ta med venner dit. Han har ryddet unna skog og busker så tunet igjen framstår som det en gang gjorde.

- Det ble et fristed, sier Peder, som etter hvert har planer om å ta over Simenstad gard etter foreldrene.

Tar med turister

Nå har fristedet blitt til det som huser Braastads sommerjobb. For fra nå og framover setter Simenstad gard i gang et nytt tilbud, der man to ganger hver onsdag kan starte på tunet på garden, før man spaserer opp til husmannsplassen og får både mat og historier av Braastad på

Snekkerstua. I tillegg vil de ta imot grupper på andre datoer.

- Jeg håper det blir en del folk som kommer. Det tar jo ikke mer enn et par timer, så man kan jo gjøre en opplevelse ut av lunsjen framfor å stoppe på en upersonlig kro, sier han.

Mor Brit Skurdal Braastad tar vanligvis imot gjestene nede på garden. Ideen kom etter at koronaviruset satte en stopper for andre aktiviteter og arrangementer i sommer.

- Det er mye historie her, og artig å få vist det fram for andre. Husmannsplassen har vært der siden 1700-tallet, forteller Brit.

Turene vil bli arrangert ut juli, og Brit tror dette er noe som kan passe for de aller, aller fleste. Hun tror dette er noe som vil interessere folk i mjøsområdet, når mange vil være hjemme eller på hytta i sommer.

- Små utflukter er det behov for, sier hun.

Jeg skulle gjerne prøvd å leve på starten av 1900-tallet selv, men da på gard og ikke på husmannsplass.

PEDER BRAASTAD
Odelsgutt

Vil holde det ved like

Det er slett ikke alle husmannsplassene som har holdt seg like godt som Snekkerstua, som står der i sin opprinnelige stand.

Peder studerer kulturminneforvaltning i Trondheim, og vil praktisere vern gjennom bruk av stedet.

De grønne glassene i vinduene på huset, vitner om at de har holdt seg gjennom mange år. Noe av planen videre er å vedlikeholde husmannsplassen og sørge for å få reparert og bevart den.

- Vi har lært mye om regelverket rundt restaurering av kulturminner på studiet, så det kommer godt med her, sier Peder, som ser fram til å få dele historien om livet på husmannsplassene.

- Jeg skulle gjerne prøvd å leve på starten av 1900-tallet selv, men da på gard og ikke på husmannsplass, smiler han.

NYTT TILBUD: Peder Braastad og Brit Skurdal Braastad kom opp med turene til husmannsplassen som et nytt tilbud til gjester denne sommeren.

VERT: Peder Braastad (25) skal være vert for besøkende på husmannsplassen Snekkerstua i sommer.

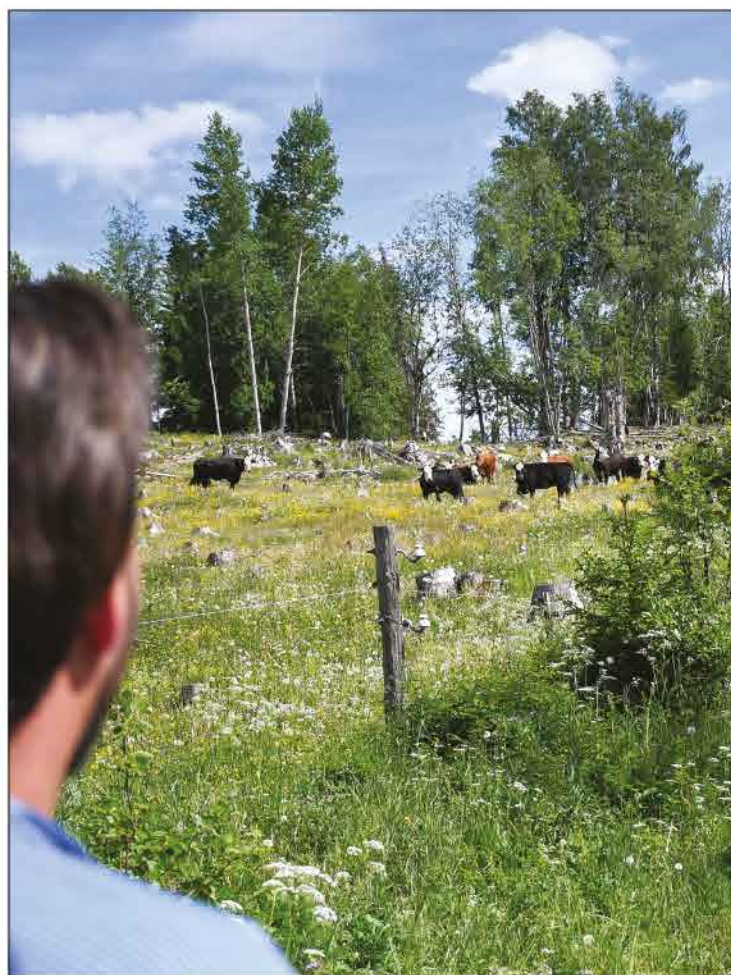
er tilbake i tid

ALLE FOTO: ASGEIR HØIMOEN

SERVERING: På kammerset skal gjestene få servert mat gjennom sommeren.

DYRELIV: På veg opp til Snekkerstua kan man få med seg et møte med kyr på beite

IDYLLISK: 20 minutters gange og noen høydemeter over Simenstad gard ligger husmannsplassen Snekkerstua (Foto: Asgeir Høimoen)

I FIN STAND: Stua er godt bevart selv om det har stått tomt i lang tid